

ОПТИМІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Стоянова Юлія Володимирівна

Студентка спеціальності «Облік і оподаткування» (магістр)

Науковий керівник: Гоголь М.М., к.е.н., доцент

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

(Одеса, Україна)

Грошові кошти у сучасному світі традиційно займають нішу активу підприємства. Їх значення для розвитку підприємства важко переоцінити вважаючи усі спектри їх можливої взаємодії із кожним з елементів функціонування підприємства. Більшість керівників підприємств використовуючи даний актив прораховують ефективність їх використання через різні можливі методи прорахунку. Але не багато керівників звертають увагу на те, що даний актив є взаємозалежним і його результативність можна покращувати у використанні із іншими ресурсами, котрі є суміжними і це оптимізує діяльність підприємства в цілому.

Зазвичай прийнято і бажано отримувати швидкі результати від використання грошових коштів, проте у сучасних світових тенденціях розвитку інноваційних технологій швидкі результати не дають максимальних результатів ефективності обігу (використання) коштів. Перш ніж розглядати оптимізаційні аспекти грошових коштів для підприємства доцільно розглянути тлумачення даного економічного поняття у нормативно-правових документах нашої країни. Їх проілюстровано в табл. 1.

Всі перераховані нормативні документи сприяють уніфікації бухгалтерського обліку для всіх підприємств незалежно від форм власності є методологічною основою організації бухгалтерського обліку, встановлюють призначення і порядок ведення бухгалтерських

рахунків для узагальнення інформації методом подвійного запису про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань і факти фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій і інших юридичних осіб (крім банків і бюджетних установ) незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності, а також виділених на окремий баланс філій, відділів і інших відокремлених підрозділів юридичних осіб. Сучасна законодавча база України відповідає вимогам системи організації обліку і дозволяє сформувати процес управління грошовими потоками у необхідному для розвитку аграрного підприємства руслі.

Таблиця 1

Визначення поняття “грошові кошти” в нормативних документах

Джерело	Визначення
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до подання фінансової звітності” [2]	Грошові кошти – готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання
Інструкція про відкриття банками рахунків у національній та іноземній валюті № 492 [4]	Грошові кошти – виступають як в готівковій, так і в безготівковій формах (перебувають на банківському рахунку і їхній обіг регулюється зобов'язальним правом), можуть бути як національною так і іноземною валютою
Інструкція Про порядок відкриття та використання рахунків у національній та іноземних валютах [4]	Грошові кошти – готівка, кошти на рахунках у банку та депозити до запитання
Закон України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [1]	Грошові кошти – готівкові кошти в касі та між банківські депозити до запитання

Управління грошовими потоками залежить від керівника і головного бухгалтера підприємства, але це не є правильним бо маючи ще цілу низку обов'язків в даному процесі відбуваються постійні колапси. Щоб уникнути даних ситуацій необхідно, як один із методів поліпшення управління грошовими потоками це впровадження бухгалтерського контролю за ними. Для цього не обов'язково залучати додаткового працівника, а функції контролера з управління грошовими

потоками виконуватиме бухгалтер з обліку дебіторською та кредиторською заборгованостей. Даний процес - контролюю зовсім не означає лише розкривати недоліки: необхідно аналізувати будь-які відхилення - як в сторону погіршення, так і в сторону покращення показників, потрібно виявляти і позитивний досвід, з тим, щоб своєчасно підтримувати нове, прогресивне, створити можливості для його широкого розповсюдження. Сила бухгалтерського контролю полягає саме в тому, що він допомагає акумулювати передовий досвід, знаходить найбільш ефективні методи і шляхи покращення діяльності облікових систем. Нами пропонується використання моделі попроцесного контролю за станом ведення бухгалтерського обліку, яка полягає в розподілі конкретних процедур між видами контролю (початковий, оперативний, наступний) з чіткою прив'язкою до етапів облікового процесу з метою комплексного дослідження системи бухгалтерського обліку на предмет ефективності її функціонування, що деталізовано у табл. 2.

Таблиця 2

Трансформація завдань контролю за наявністю і рухом грошових коштів та їх еквівалентів при переході від «пасивної» (традиційної) до «активної» (новітньої) системи контролю

Завдання „пасивного” контролю	Завдання „активного” контролю
1. Встановлення достовірності даних відносно наявності та руху грошових коштів та їх еквівалентів	1. Виявлення економічної доцільності здійснення операцій з грошовими коштами та їх еквівалентами
2. Встановлення повноти та своєчасності відображення інформації про рух грошових коштів та їх еквівалентів в первинних, зведених документах та облікових регістрах	2. Регулювання та перенаправлення інформаційних потоків щодо наявності і руху грошових коштів та їх еквівалентів з метою вирішення завдання максимізації повноти та достовірності генерованих даних поряд з мінімізацією інформаційного пресу на керівників різних ланок управління
3. Встановлення правильності ведення обліку грошових коштів та їх еквівалентів у відповідності з чинним законодавством та затвердженою обліковою політикою	3. Коригування методик обліку грошових коштів та їх еквівалентів в межах правового поля із врахуванням тенденцій зміни інформаційних потреб користувачів

4. Перевірка дотримання стану розрахунково-платіжної дисципліни	4. Модифікація та вдосконалення існуючих на підприємстві систем доступу, авторизації тощо з метою упередження можливих розкрадань, а також моделювання руху грошових потоків таким чином, щоб не допустити створення надлишків готівки в касі суб'єкта господарювання і, як наслідок, накладення штрафних санкцій
5. Встановлення достовірності відображення залишків грошових коштів та їх еквівалентів у звітності (фінансовій та управлінській) підприємства	5. Перерозподіл та оптимізація функціональних обов'язків структурних підрозділів підприємства з метою максимально ефективного формування та вчасного подання звітних форм зацікавленим особам

На сучасному етапі грошові кошти є найбільш ліквідними активами підприємства, вони присутні на початковому та кінцевому етапах облікового циклу, який включає придбання товарів, виробництво продукції, виконання робіт, надання послуг, а також їх продаж і отримання виручки.

Література

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV (зі змінами та доповненнями від 16 листопада 2018 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 08.05.2021).
2. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України № 48 від 08.02.2014 р.). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 06.05.2021).
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7) «Звіт про рух грошових коштів». URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_019 (дата звернення: 24.04.2021).

4. Інструкція про відкриття банками рахунків у національній та іноземній валюті: Постанова Правління Національного банку України № 492 від 12.11.2003 року (зі змінами та доповненнями від 21.12.2017 р.). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03> (дата звернення: 23.04.2021).